

Üyelik Aidatları ve Bağışların Vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.59.15.01-KVK-KDV-VUK-165-2010-26
Tarih	14.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

TEKİRDAĞ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.59.15.01-KVK-KDV-VUK-165-2010-26

14/07/2011

Konu : Üyelik Aidatları ve Bağışların Vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı dilekçenizde, taşımacılık kooperatifi olarak ortaklarınıza vermiş olduğunuz hizmet karşılığında genel kurulun belirleyeceği tutarda tahsil edeceğiniz aylık aidatların ve yine ortaklar tarafından kooperatifinize yapılan bağışların kurum kazancınıza dahil edilip edilmeyeceği ve katma değer vergisine tabi olup olmadığı ile aidat tutarlarına ait faturanın, aylık aidatın tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın düzenlenmesi mi gerektiği yoksa tahsil edildikçe mi düzenleneceği konusunda bilgi istenilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde, **tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere**, kooperatiflerin ana sözleşmelerinde;

a) Sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması,

b) Yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden hisse verilmemesi,

c) Yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması,

d) Sadece ortaklarla iş görülmesi (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz.)

şartlarının yazılı bulunması ve fiilen bu şartlara uyulması halinde kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf tutulacakları hükme bağlanmış; bu şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatiflerinin kurumlar vergisinden muaf tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Görüleceği üzere, tüketim ve **taşımacılık kooperatiflerinin** anılan muafiyet hükmünden yararlanması mümkün olmayıp kurumlar vergisi mükellefiyetlerinin tesisi gerekmektedir.

Aynı Kanunun 1 inci maddesinin son fıkrasında ise kurum kazancının gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluşacağı; 6 ncı maddesinde de kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre, kooperatifiniz üyelerince yapılan aidat ödemelerinin ve bağışların, kooperatifinizin kurum kazancının bir unsuru sayılarak vergiye tabi kurum kazancınıza dahil edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 maddesi hükmü uyarınca kooperatiflerin ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti kapsamındaki teslim ve hizmetleri katma değer vergisine tabi bulunmaktadır.

Dolayısıyla, kooperatifiniz tarafından üyelerinize verilen hizmetler katma değer vergisine tabidir.

Kanunun 20 nci maddesinde ise vergi matrahının, teslim ve hizmet işlemlerinin karşılığını teşkil eden bedel olduğu, bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre, kooperatifinizin üyelerinden sabit olarak tahsil ettiği aidatlar ile bağış ve yardımlar, hizmetin karşılığını teşkil eden bedel olarak katma değer vergisine tabi tutulacaktır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." denilmektedir.

Aynı kanunun 231 inci maddesinin 5 inci fıkrasında, "Fatura malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin (a) bendine göre; vergiyi doğuran olay, malın teslimi ve hizmetin yapılması ile meydana gelmektedir. Aynı maddenin (b) bendinde ise; malın tesliminden veya **hizmetin yapılmasından önce** fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesiyle, (c) bendinde de; **kısım kısım mal teslimi veya hizmet yapılması mutad olan veya bu hususlarda mutabık kılınan hallerde her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılması anında meydana geleceği** hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler çerçevesinde, bir vergilendirme döneminden fazla devam eden hizmetlerinizin aylık aidatlar şeklinde taksitlere bağlanması halinde, takvim yılının birer ayından oluşan her bir vergilendirme dönemi itibariyle katma değer vergisinin hesaplanması ve verilecek hizmetlere ilişkin faturanın, aylık ödeme tutarı belirtilerek tanzim edilmesi gerekmektedir.

Ancak, peşin olarak yapılan aidat ödemeleri için fatura düzenlenmesi halinde, Katma Değer Vergisi Kanununun 10/b maddesi gereğince toplam bedel üzerinden katma değer vergisi hesaplanıp beyan edileceği tabiidir.

Bilgilerinize rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026